

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsqve Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Vocatione religiosa, & quòd homo eius beneficio vocetur ad vitam.
Cap. xij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](#)

*Genes. 6.
18.
Genes. 19.
17.
Exod. 12.
51.
Daniel. 3.
Cät. 4. 1.*

mereatur? Hoc faciunt oculi Domini splendidiores vino, qui animam illustrantes immenso lumine sapientiae perfundunt, quo honoris mundani vilitatem aduertat, & à febus caducis ac perituri alienant. Pulchritores sanè oculi eius vino, quia vinum homines à sana mente in insaniam transfert, oculi autem Domini ab horrore tenebrarum in luminis locum traducunt. In illum (inquam) locum, in quo mundus pro Deo deseritur, bona vilissima pro pretiosissimis relinquuntur, Domus angustiae pro regia voluptatis aula commutantur. Hi oculi sunt, qui nos dissimilantes inuitarunt, ut properaremus exire sicut Noe de tempestate diluvij ad quietem arcae: sicut Loth de incendio Sodomae ad refrigerium montis: sicut Israëlitae de captiuitate Aegypti ad libertatem terra promissa, & sicut pueri hebrei de fornicatione Babylonica ad locum, quem fecit Deus quasi ventum roris flantem. Hi oculi sunt sicut columba super riuiulos aquarum, quæ lacte sunt lota.] Columba namque felle carens, riuos aspiciens aquarum, & lacteo colore, ac suavitate fufula, quid mirum, si oculos Christi designet, qui neque alpestrum peccatorum nostrorum, ad itam permouentur, nec miserationis suavitatem amittunt, nec se ab aquarum riuiulis auertunt, id est, ab exiguitate nostra, quæ semper instar aquæ decurrit, & numquam in eodem stptu subsistit. Vidi te, ô anima, Deus tuus, vidi te, non pulchram, sed deformem, non mundam, sed turpem & conculetam in sanguine tuo: & simplicitate, ac mansuetudine columbina respiciens, non est ira commotus, nec indignatione perturbatus, sed misericordia dulcedine tactus intrinsecus, quod sequentia Ezechielis verba demonstrant.

De vocatione religiosa, & quod homo beneficio eius vocetur ad vitam,

CAPUT XIII.

Ezech. 16.6.

T dixi tibi (inquit) cum esses in sanguine tuo, Viue. Dixa, inquam tibi in sanguine tuo; Viue.] Hoc est primum religiose vita beneficium, quæ à divina vocatione exordit. Divina vero vocatio nulla alia voce commodius explicari potuit, quam hoc verbo, Viue. Nam cum quis ad religionem vocatur, à fauibus mortis eripitur, & vocatur ad vitam. Nam in seculo, Christo moriebatur, & morti viuebat, dum omni sceleri, & iniuritati habendas suæ cupiditatis laxabat: in cætu autem eorum, qui se Deo consecrarent, morti moritur, & Christo, qui est vera vita, viuit, cum virtute, ac iniuritatis abdicatis operibus vite, scilicet virtutis, & sanctitatis actionibus vacare contedit. Sed qua ratione Dominus eos, quos amat, vocet, & ad vitam religiosam trahat, attenta est consideratione videndum. Sunt enim homines vitam sacerularem agentes, si praus cupiditatibus gubernentur, tamquæ ossa arida, nullo spiritu vigore fulcita, nullo carnis, ac neruorum vinculo copulata, nullo curis operimento coniecta. Neque spiritum gratiae habent, quia peccatis se subdidérunt, nec charitatis nexum, quia propria commoda (nulla habita proximorum ratione) intemperanter quaesiunt, nec virtutis operculum, quia eam à se vitiis ac criminibus abdicari. Dominus autem, ut eos vocet, vnicuique ipsorum dicit, Viue.] Clamat certe voce grandi, illa, inquam, voce, de qua scriptum est. Vox Domini in

A virtute, vox Domini in magnificètia.] Intonat voce virtutis & dicit. Ossa arida, audite verbum Domini.] Fugite de medio Babylonis, & saluet vnuſquisque animam suam.] Et tunc quidem, ecce commotio, & accedunt ossa ad ossa, vnumquodque ad iuncturam suam, & ecce super ea netui, & carnes ascendunt, & extendunt in eis cutis desuper, & ingreditur in ea spiritus & viuunt, & stant supra pedes suos, exercitus grandis nimis valde.

Primò adeſt commotio, cùm ij, qui vitam religiosam sunt aggressori, à somno vitiorum excitantur, in quo facebant penè sepulti, & de nouo vita generante leſtando, meditari incipiunt. Secundò, accedunt ossa ad ossa, vnumquodque ad iuncturam suam, cùm institutum sibi accommodatum, & à diuina prouidentia præordinatum, accipere statuerunt. Tertiò, fortitudinis nervos acquirunt, quibus mundo blandienti, & itatus mutationem impudenti, resistunt. Item molli carne vestiuntur, secundum illud. Aufiram à vobis cor lapideum, & dabo vobis cor carneum.] Quo spontaneè & sine villa difficultate, quæ suscipiebant, contemnunt, quæ amabant, relinquit. Deinde, cùm prudentia se conregunt, quæ concepta defideria à consanguineis & amicis, ne clament, & perstrepant, sapienter abscondunt: postea spiritu amplioris gratiae viuificantur: (nam omnia, quæ hucque diximus, gratiae sunt) & illo ditati negotium bene consideratum, & impensè commeditum gaudier aggrediuntur. Ac rursus viuunt, cùm omnia, quæ mortem afferebant, in ipso ingressu religionis, per veram detestationem defertur, & modo viuendi placido, atque tranquillo se meti ipsos subiiciunt. Et tandem stant supra pedes suos, imo & super omnia terrena & visibilia per contemptum mundi, constiunt exercitus grandis nimis valde, qui possit alios vita suæ imitatione, & efficacia verbi à morte liberare, & ab hostiū incursione defendere. Hac omnia facit Dominus verè magnus & potens cùm animabus in sanguine suorum vitiorum iacentibus, dicit, Viuite.]

Audita hac voce, Viue:] quæ abducuntur à morte, & inuitantur ad vitam, sine dubio viuunt, quia à corruptione peccati liberantur, à morte vitiorum suscitantur, & natali quodam spirituali nascuntur. Nasci quippe est, veteres mores derelire, & novos assumere. Nascitur homo (inquit Bernardus) quando Sol iustitie ortus in animo peccatorum illuminat tenebras, horrendumque Dei iudicium internis obtutibus offert, addens ad terroris vinculum breuem diarium numerum, & finem incertum. Hæc planè vespera est, ad quæ demorabitur fletus, & necesse est addi matutini lætitiam, ut auditam faciat nobis misericordia suam: sic enim fit vespera, & mane dies unus. Est autem dies ista iustitia, reddens vnicuique quod sibi est, nobis miseriā, misericordiam Deo. In hac die puer nascitur, quando ex his, quæ diximus, ad amorem penitentiae, & odium peccati animus excitat.] Vbi autem hæc nativitas cum magna tranquillitate habeatur, subdit, dicens: sed periculum est si forte velit inter saeculi turbas agere penitentiam vbi nimis alij veleat in persuasioneibus, alij vndique exemplis peioribus ad peccatum allicant; alij adulatioibus in vanam gloriam, alij detractionibus in intemperantiam animum eius deiciat. Præcedat iam necesse est prudentia radius, ostendat quantas, & quæ importunas (præsertim in hac generatione nequam) opportunitates, & occasionses peccati offerat mundus, & ingerat: quæ debilis sit ad illas humanus animus, maximè qui in peccati consuetudine sit nutritus. In hac ergo die prudentia eligat de

*Ezech. 37.4.
Iere. 51.6.*

Ezech. 19.

*Bern. ser.
3. de cir-
cum.*

præsenti

*Psal. 20.
4.*

Psal. 25. præsentī sæculo nequam fugere, dicens cū Prophe-tia, Odi Ecclesiam malignantium, & cum impiis non sedebo.] Et optimè sanè vocat istum prudentię diem, in quo homo ad conseruandam vitam animæ, religiosam vitam, & ab illecebris sæculi auillam assumit. Quoniam si prudentia est ea cognoscere, quæ utilia sunt ad finem, & cognita eligere, & ele-cta, ut executioni mandentur, constantes præcipere. magna certe prudentia est volentis ad gratiæ vitam peruenire, aut iam adeptam, integrum illibatamque seruare, si sæculum fugiat, si Ecclesiam malignantium odio habeat, si cum impiis ac peccatoribus non sedeat, inter quos vitam animæ non facile quis assequitur: adepta vero magnopere pericitatur. Huic sine dubio conuenit illa Davidis laus: Beatus vir qui nō abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentia non sedid. Quoniam ab impiis, & peccatoribus se sub-trahens, & inter iustos, sanctos, & simplices se ipsu-abscondens, utique neque sedebit, neque stabit, neque ambulabit cum impiis peccatoribus, & pesti-lentibus, quorum doctrina, consilio, & exemplo homines à vita studiosa, quæ vera vita est, avertuntur & ad vitam vitiosam, quæ verè mors est, incitantur.

Hæc igitur fuga sæculi, hæc diuinæ vocationis auditio, hæc huius vocis acceptio, qua dictum est anima; Vnde, est natiuus perseverans, qua ceperit vivere Deo, ut si velit, facillime iam numquam ipsa moriatur. Nam in sæculo nonnumquam sanè Deo viuitur, dum quis peccatis valedicit, & pœnitentia gemitis sufficitur, tamen hæc vita, quia multis subiecta periculis, negligenter ac incuria hominum interrumpitur sape, & pro spirituali morte com-mutatur. At in cenobio animæ vita multò conser-vatur facilius, cum occasionum ademptio, regulari-instructio, clamores senuum, exempla seruidorum, prelati cura, & ipsa vocationis gratia, eam tueatur, atque custodiat. Certe in mundo moritur: omnia enim, quæ oculis aut auribus percipimus, mortem ab conditam, & inuolutam afferunt: & in religione vivimus, quia vniuersæ actiones eius, vitales sunt, & vniuersa, quæ sensibus ingerit, qualia sunt, ciborum parcitas, indumentorum alperitas, orationum iugitas, & frequētia correctionis, instigant ad vitam. Cum ergo quis ad religionem vocatur, ad vitam vocatur, & à Domino illi dicitur, Vnde? An non est vita status ille, quo mēs nutritur auxiliis, augeatur meritis, & vi- apta sit generadis in Christo filii, potens efficiunt? An nō est vita modus ille viuedi, cuius cultores pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discrip-tionem boni, & mali, qui inter bona, & mala, sensu-spirituali, discernunt, ut ista vitent, illa amplectantur, & inter maiora, & minora bona, ut illa eligat, & minoribus bonis præponat? An non est vita, vbi re-peritur affidus in cælum motus, & gressus nostri non in miseriā, sed in felicitatem diriguntur, vbi intelligētia ab ignoratione purgata, & a distractio-nibus expedita, diuini luminis claritate perficitur? Denique nōnne vita dicenda est, in qua celestis ci-bus offertur, amaritudo abnegationis dulcescit, & pacatus somnus, id est, interna securitas, inuenitur? Sed hæc religionis propria sunt.

Indub. 5. Quadrat re vera in eius professores illud, quod de Israëlitis dicit Achior. Egressi mare rubrum, deserta Sina montis occupauerunt, in quibus numquam ho-mo habitare potuit, vel filius hominis requieuit. Illic fontes amari obdulcenti sunt eis ad bibendum, & per annos quadraginta annonam de cælo con-secuti sunt. Vbicunque ingressi sunt sine arcu, & sa-gitta, & absque scuto & gladio, Deus eorum pugna-

A uir pro eis, & viceit, & non fuit qui insultaret populo isti. Quotiescumque autem præter ipsum Deum suū, alterum coluerūt, dati sunt in prædam, & in gladiū, & opprobrium. Longum esset cætera tecētare, quæ religiosis ordinibus nō esset difficile accommodare, sed ut, quæ proposito magis conueniūt, attingamus, contenti erimus, quædā ex ipsis, maximè ad religio-sos spectantia, qui deserta huius mundi petierunt, iuxta sensum mysticum illis explicare. Hī enim non contenti māre rubrum traecliffe, id est, (ut interpretatur Origenes) gratiā baptismatis inuenisse, deserta montis Sina, id est, statum religiōsum occupant: illo Psalmographi verbo delectati. Ecce elogauit fogiēs, & manū in solitudine. Expectabam eum, qui saluim me fecit à pūsillanimitate spiritus & tempestate. Illa quidem deserta à malis, & plena bonis incolunt, in quibus homo numquā habitare potuit, ille scilicet, qui humanos affectus nō abnegat, & prauas cu-piditates non relinquit, & in quibus filius hominis, carnales patres non deserit, ut possit dicere: Pater meus, & mater mea dereliquerunt me. Dominus autem afflūpsit me.] Nec mirū esse debet, quod nūc religiosam vitā desertum appellē, cū supra sæcu-lum desertum vocauerim, quoniam (ut egregiè dixit Richardus Victorinus) est desertum aliud bonum, aliud malum: Desertū malū est, vbi desunt germina virtutū; desertum bonū, vbi longè sunt tumultus vitorū. Desertum est, & malum desertum, vbi nulla cultura hominum, vbi nullū est sanctitatis vel reli-gionis studium. Itē, desertū est, sed bonū, vbi nullus strepitus tumultuationis, sed in silentio auditur vox tauri, & gemitus non cessat ex desiderio diuini amoris. Desertum igitur malū est, vbi desunt deside-ria cælestia, desideria spiritualia. Desertū bonū, vbi procul desideria sæcularia, desideria carnalia.]

D Est ergo sæculum, desertum malū: religiones autē, deserta, & solitudines bonæ, in quibus ea desunt, quæ anima possunt officere, & ea abſūdant, quæ pos-sunt salutē veram, & desideratam puritatem afferre. In his solitudinibus pingueſcent religiosi, tamquam speciosa deserti, & exultatione tāquā colles accin-gentur, quia fontes amari propriæ abnegationis, & corporalis afflictionis fibi dulcescunt, & pane de ca-relo allato reficiuntur, qui nihil aliud est, quam omnis virtutis exercitatio, & diuinæ consolationis assecu-tio. Ibi etiam tamquam in lecto securi quiescent à meru paupertatis, & ignominiae, & ab aliis sollicitudinibus elongati, quia non timent, quod amant, & quod totis votis exoptant. Quare optimè dixit Ber-nardus. In Ecclesia quidem lectulum, in quo quiete-rit, clauſtrum existimō esse, & monasteria, in qui-bus quiete à curis viuitur sæculi, & sollicitudinibus vita. Atque is lectulus floridus demonstratur, cūm exemplis, atque inititūs patrū, tamquā quibusdam bene olentibus resperga floribus, fratrū conuersatio, & vita refulget.] Lectulus planè est vita religiosa, & lectulus floridus: lectulus, quia religiosi in eo non tā-tum quiete viuent, verū & calore spiritus tepeſcunt: floridus verò, quoniam humilitate, paupertate, casti-tate, obedientia & aliis Sanctorum patrum virtuti-bus exornatus, ita in se quiescentes allicit, ut num-quam ab eo velint discedere, neque ab ea quam percipliunt, suavitate elongari.] Status hic, cui prædicta bona tam propria vita iucundæ, & tranquillæ, in-sunt, iure optimo dicitur vita, & cūm ad eum, o ho-mo, vocatus es, dictum est tibi, Vnde? Et auctum est beneficium, & misericordia cumulata, quod cūm concilcaretis in sanguine peccatorum, non est tibi iracundè dictum: Moretē nec es in locum poenarum deiectus, sed est tibi misericorditer inculcatum; Vi-

*Orig. Ia.
5. in Exo-dum.*

Psal. 54.

*Psal. 26.
10.*

*Richard.
in Ps. 28.*

*Bern. fer-
3. 6. incā.
Psal. 4. 9.*

ue:qua voce Dei,es mirabiliter translatus ad vitam.
Sed si cùm vocamur ad religionem, in vitam adducimur, quare mortui, & non potius viventes appellamur? Nam Gregorius religiosos mortuos, & nō vitam agentes, vocat. Sunt (inquit) nonnulli infirmorum, qui ad comprehendendum culmen perfectionis accincti, dum altiora interius appetunt, exterius cuncta derelinquent, qui se rebus habitis nudant, gloria honoris exfoliant, h̄abere de exterioribus consolationem nolunt, qui internis gaudiis, dum mente appropiant, vitam in se funditus corporeas delectationes necant. Talibus nāmque per Paulum dicitur: Mortui enim estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Cū Christus apparuerit vita vestra, tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria.] Si ergo vitam religiosam ad hoc suscipimus, vt vitam nostram deseramus, ad mortem potius trahimur, nec dictum est nobis, Viue, vt de morte transeamus ad vitam. Imò potius hoc ipsum mori, & nos mortuos vocari, manifestum indicium est in aliam vitam præstantiorem, & non fictam, sed veram træferti. Nam sicut in naturalibus, lignum corrupitur, vt ignis generetur, & granum fragmentum moritur, vt ceterum auctum & multiplicatum viuat, vnde in huiusmodi transmutationibus duplex semper intercedit mutatio altera, qua amittitur aliquod esse imperfectum: altera qua acquiritus esse perfectum: ita in hac religiosa vocatione, homo sæculo moritur, & ob hanc causam, mortuus vocatur, sed viuit Deo, vt non mortuus, sed potius viuens appellatur. Est ergo religio quædā suavis, & pretiosa mors, qua religiosi moriuntur sæculo, vt Deo viuant, ac cælestibus desideriis. Omnino felix mors (ait Bernardus) qua sic immaculatum seruat, inē penitus alienum facit ab hoc sæculo, sed necesse est, vt qui non viuit in se, viuat Christus in illo. Hoc est enim quod ait Apostolus: Viuo autem, iam non ego, viuit verò in me Christus. Ac si diceret: Ad alia quidem omnia mortuus sum, non sentio, non attendo, non curo, si qua verò sunt Christi, hæc viuum inueniunt, & paratum. Nam si non aliud possum, saltem sentio placet, quod ad eius honorem fieri video, dispendient, quæ alteri sunt. Esto ergo quod vita religiosa sit mors, sed mors qua vitam carnis eximus, vt vitam spiritus induamus: mors, qua sensus & affectus inordinatos deponimus, vt operibus internorum sensuum, mētis & charitatis actibus occupemur: mors, qua mundum istum corruptibilem id est, seculi huius molestias & curas relinquimus, vt alterius mundi potioris & incorruptibilis, nempe spiritualem & perfectæ vitæ habitatores simus: Quid mihi si quod de se putridam est, hac morte putrefact, & quod vanum est, abeat, & quod vitiosum est intereat, dummodo vera bona & solida & pretiosa salua permaneant: Cū etiam si possent vtraque simul existere, melius sit illis carere, & ista sola possidere, reiectisque incommodis sæculi, solis veris bonis abundare? Quid hac morte pretiosus? Quid vilius? Quid suauius inuenitur? qua homo ea, qua molestiam adserunt, nec aduentur, nec sentit, ea verò, qua spiritualem voluptatem, ac tranquillitatem tribuant, tamquam verè viuens, percipit, & in augmentum perfectionis aduertit?

Hec est illa bona, & pretiosa mors, de qua inquit Ambrosius: Nōnne vnuſquisque in hac vita positus specie mortis imitatur, qui potest ita se agere, vt ei moriantur omnes corporis delectationes, & cupiditatibus omnibus, mundique illecebris etiam ipse moriatur? Sicuti mortuus erat Paulus, dicens: Mihi enim mundus crucifixus est, & ego mundo.] Deni-

Gen. i.
mort. c. 15.

Coloff. 3.
3.

Bern. ser.
7. in qua
drag.
Ad Gai.
2.20.

Amb. lib.
de bona
mort. c. 3.

Ad Gal.
lau. c. 6.
14.

que, vt sciamus, quia est mors in hac vita, & bona mors horatur nos, vt mortem Iesu in corpore nostro circumferamus. Qui enim habuerit in se mortem Iesu, is & vitam Iesu in corpore suo habebit. Operetur igitur mors in nobis, vt operetur & vita. Hæc igitur mors, qua sæculo morimur, vitam veram non tollit, in dō cam infert, atque adeo nobis mundō morteis, à Deo potentissima vox dicitur, vt viuamus, & à morte transeamus ad vitam.

Qui ita moriuntur, audiunt ex ore Pauli: Mortui estis, sed vita vestræ abscondita est cum Christo in Deo.] Mortui sūt hi deliciis, mortui diutius, mortui vanis amicitiis, mortui mūdani follicitatibus, ac desideriis. Hanc autem mortem admiserunt, nō quia mors est, sed quia iter ad vitam est: non vt mortui perseverent, sed vt in meliorem vitam resurgent non vt maneat sine vita, sed vt securam habeant vitam, possidētes eam abscondita cum Christo in Deo. Moriuntur religiosi male & carnali vita, vt viuā spirituali & bona. Quid enim prohibet, si illi accommodemus, quod idem Apostolus, astruēs carnis resurrectionē, affirmauit: Seminatur in corruptione, surget in incorruptionē, seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute, seminatur corpus animalē, surget corpus spirituale.] O quoties hæc resurrectionē mirabilē in fratribus nostris cōspeximus! Cōspeximus, & eius causa Deū totū corde laudauimus, vidēces, quia ipse vita, & mortis habet imperium, mortem animæ pellens, & vitā spiritualem attribuens. Nam si ingressus in religionem, veluti quædā hominis seminatio est, qua teritur, vt mundo mortuus, Deo reuiuiscat, & fructum spiritualem afferat. Quis nō vidit saepe seminarī hominem vitiiis corruptum, & post non multos dies, virtutum incorruptionem acquisiuiss? Quis nō vidit seminarī hominem affectuum vilitate ignobile, & mortificationis exercitio, viles affectus cohibusse, & gloriam cælestium desideriorum comparasse? Seminarī homo infirmus, qui existimabat le precepta seruare nō posse, & subito fortis eaudit, nam, & precepta custodit, & onus regula facile sustinet. Seminarī tandem animalis homo, non percipiens ea, qua sunt spiritus Dei, & surgit post paucos dies vir spirituālē, omnia diuidicās: qui inter malum, & bonum, bonum & melius, oculo discretionis discernit, vt semper meliora optet, & ad perfectionem aspiret. Quidnam est hoc? nī quod religiosa vita interitus est, & resurrectio mors & vita est, mors sæculi, & carnalium affectuum, & resurrectio in vitam spirituālē, atque perfectam, qua vitā cælestis imaginem præferat? Bene ergo cum religionem ingredimur, vocamus ad vitam.

Ex hoc autem eliciamus oportet, nos qui hanc vocem Domini audiuimus: Viue: & ad vitam religiosam admisi sumus, debere omnino caras rerum terrenarum deserere, mundo mori, & soli Deo, ac desideriis cælestibus viuere. Nam quid magis praeposterum, quam quod religiosus viuat sæculo, cui mortuus est, & moriatur virtuti, & sanctitati, cuius vitam affectavit? Quid miserius, quam eius mortis, cui renūciavit, occupationes suscipere, & eius vita, quam appetiuit, studia renuere? Quid calamitosius, quam mortuum mundo, numquam resurgere, & ad vitam spirituālē, qua vera vita est, non euolare? Mortui sæculo sumus, (inquit Ambrosius) quid adhuc sæculo deferimus? Mortui sumus cū Christo, quid adhuc vitæ huius actus requiri? Mortem enim Christi in corpore nostro circumferimus, vt & vita Christi in nobis manifestetur. Non ergo iam nostram illam vitam, sed Christi vitam viuimus, vi-

Amb. lib.
de fuga
sæculi c. 7.

tam

Coloff. 3.
3.

1. Cor. 15.
43.

tam innocentia, vitam castimoniam, vitam simplicitatis, omniumque virtutum. Cum Christo resurreximus, in ipso vivamus, in ipso ascendamus, ut serpens calcaneum nostrum, quod vulneret, in terrenis reperire non possit.]

Qui ergo hanc mortem, & hanc vitam profiteris, morete actibus mortis, qua mortuus es, & viue vita, qua habitu & professione viuis. Quis adeò despit (ait Chrysostomus) vt mortuo corpore, corpori se-pulto, aut famulos coemere, aut ædes struere, aut pretiosa indumenta comparare cupiat? Et, vir similitudinem ad propositum perficiam, Quis adeò infans est, vt viventi corpori, nec cibum, nec vestem, nec domum parare studeat? Hoc autem tu facis, dum in religione positas, non spiritualiter, sed carnaliter viuis. Et enim tu veluti duo, quoniam alter mortuus est sacerculo, alter vero viuit Christo. Sed illi mortuo, vel (vt clarius loquar) tibi mundo mortuo, mundana sollicite queris, delicatos cibos, pretiosas vestes, pecunias, & equos, & apparatum secularem paras, honores, laudationes, applausus, & dignitates conqueris, & tibi viventi iam Christo, nec orationis cibum parare, nec virtutum vestes affluere, nec domum cordis tui, in qua pacate habites, ædificare studes.

Et hic miseriam illa à Salomone animaduersam conspicio. Est & aliud malum, quod vidi sub sole, & quidem frequens apud homines; vir, cui dedit Deus diuitias, & substantiam, & honorem, & nihil deest anima sua ex omnibus, quæ desiderat, nec tribuit ei potestatem Deus vt comedat ex eo, sed homo extraneus vorabit illud.] Hoc malum sub sole est, neque enim usque ad te peruenisset si supra solem, & super omnia mundana tuos affectus (vt decebat) & cogitationes attolleresset; & frequens apud eos, qui ac si essent homines de prudenter, ac rerum pertinacia iactant, quibus te ipsum adiungis, eo ipso quid mundum reliquisti. Hoc autem malum, & hæc miseria tibi evenit, si in religiosa vita seculares adhuc retines mores. Tu es enim ille vir, cui Deus diuitias, substantia, & honorem contulit, & ob magnam negligientiam tuam, videnti his bonis non habes potestatem. An non diuitiae sunt, & maxima, ingentia illa beneficia superiorius commemorata, quæ in statu religioso continentur? An non diuitiae sunt alia dona cælestia, quæ iam explicare pergitus? An non diuitiae sunt auxilia illa divina, omnibus religiosis in communi prærogata, quorum præsidio alij fratres tui profecerunt spiritu, & ad magnum perfectionis gradum peruererunt? An non est ampla substantia tot perfectiorum exempla, quæ te instruunt, adiuvant, & ad imitandum instigant? An non est honor ille, qui magnatum, & regum honorem excusat, quo vniuersi te prosequuntur, quia viri spiritu-
lis habitum gestas? Num verum non est nihil tibi deesse, vt fandè viuas, & virtus ac peccata tua funditus perdas? Et tamen laqueis tepiditatis illigatus, has omnes diuitias habes otiosas, quas extraneus, id est, Diabolus, deuorat, dum eas inutiles ac infructuosas in te esse considerat. Ita sunt diuitiae conseruatae in malum domini sui: de quibus sic per Salomonem locutus est Dominus. Est & alia infirmitas, quam vidi sub sole, diuitiae conseruatae in malum domini sui. O infirmitas periculosa, o languor pessimus has veras diuitias possidere, quibus iusti vitam beatam mercantur, & illis non vitam sed ignominiam, & vitæ spiritualis discrimina, propriam salutem non curantibus parata mercari. Quoddam genus languoris est, quo cibi saluberrimi stomacho in-
gesti in pessimos humores conuertuntur, qui natu-

Chrys. ad
Col. 3. ho.
7.

Ecccl. 6. 1.

Ecccl 5. 12

ralem colorum obruunt, & paulatim vitam eripiunt. Talis est ægritudo avaritiae, quæ dum avarus multas diuitias deuorat, & numquam liberaliter erogat, in duritiam & immisericordiam commutat. At hæc infirmitas est multo nocentior, quia dona Dei tam magna in sudaria tepiditatis ligantur, nec, vt merita cumularent, ad mensam attulisti, quanto pugis est meliora & pretiosiora suo emolumento priuare. Vide ergo tu qui religiose vocacionis possessor es, ne eam seruas in malum tui. Quod autem si hoc malum, audi: Iudeis non excipientibus Christum, dictum est, Ideo dico vobis quia auferetur à vobis regnum Dei, & dabitus genti facienti fructus eius. 1 Nominis autem regni Dei, Dominus vel scriptum, vel Ecclesiast. vel lacra Scriptura verum lensum intellexit. Hoc ipsum erit malum tuum si spiritualibus hominis diuitiis negotiari contempleris. Nam forte Christus ipse te defteret forte, si non ex Ecclesia, & ex securissima eius arce, nempe ex statu religioso deturbabit: forte à luce rerum spiritualium, qua sufficiatur, eiiciet.] Si ergo audisti a Domino te vocante hanc vocem; Viue, ne amplius factore vitorum, & squalore peccati fordefcas, sed viue tamquam inuitatus, & adductus ad vitam.

De auxiliis gratia homini in vita religiosa attributis.

CAPUT XIV.

VITA hæc, quam statum religiosum suscipientes aggressi sumus, non est vita honorum indiga, sed opum, ac dominorum cælestium fati abundè referta. Cū enim sit veluti palatiū regale, & domus magni Dei nostri, quæ verus Salomon Christus extruxit, & cœlerant ad adolendū creationis incensum corā Domino, & sumigāda sanctōrum desideriorum aromata, & ad propositionem panū, hoc est, bonorum operum, sempiternā: quæ quā erat, vt famuli, seu aulici huius domus Dei, quales sunt religiosi, nō essent pauperes, id est, spiritualibus bonis carētes, sed diuites, qui huiusmodi bonis, ac diuinis donis affuerint. Has autem spirituales opes Dominum animæ religiosæ largiter suppeditatæ, verba sequentia sub-indicant Multiplicatam (inquit) quasi germe agri dedi te, & mul iplicata es.] Hæc multiplicatio diuitias amplissimas, id est, gratia subtilia, quæ religiosi dantur, significat. Statim enim atque Deus aliquem in hunc præstantissimum statum adiuitit, instruit illi amplissimam domum, parat speciosissimam supellectilem, tribuit copiosas diuitias, vt tamquam filius regis habeat, non tam quod liberaliter insumat, quæ quod gaudia cælestia lucretur. Harum diuitiarum nomine, quibus anima Deo dicata multiplicatur, gratia auxilia, & influxus intelligi: Sunt quippe, non solum comites, sed etiam omnium actionum virtutis ac vniuersae perfectionis exordia. Taceo nūc illa manente affectionem, animo infusam quam gratia nūcupamus, quæ nō efficit Dei amicos, dīmāque natura consortes. Prætero virtutes, tum intelligentiae, tum voluntati tum appetitiū inditas, sodales, & pedissequas gratia, & charitatis. Sola illa gratia auxilia commemoro, quæ in actione consistunt, & meritū appellaverim actuosa, quia animum mouere, & instigare nō cessant, vt in dies meritis crescat, & virtute proficiat. Huiusmodi autem sunt afflatus quidam diuini, qui intellectum illustrant, & suauiter de bonis erudiunt, & cuiusque rei

1. Paral.
2. 4.

Ezecl. 16.
17.